

Sygnatura akt I Ns 1621/12

POSTANOWIENIE

Jelenia Góra, dnia 05.09.2013 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Jaromir Antoszewski

Protokolant Mariola Olechno

po rozpoznaniu w dniu 05.09.2013 r. w Jeleniej Górze na rozprawie sprawy

z wniosku L. F. i M. F.

przy udziale (...) S.A w K.

- o ustanowienie służebności przesyłu

POSTANAWIA

I. oddalić wniosek;

II. kosztami postępowania obciążyć wnioskodawców i uczestnika zgodnie z ich udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 03.11.2012r. L. F. i M. F. , reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika, wystąpili przeciwko (...) S.A. w K. o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz każdorazowego właściciela urządzenia przesyłowego – linii energetycznej średniego napięcia , zlokalizowanej na stanowiących ich własność nieruchomościach położonych w M. – działkach gruntu nr (...), dla których Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze prowadzi księgi wieczyste nr (...). Zażądali nadto zasądzenia na ich rzecz od uczestnika kwoty 18 304 zł jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie ww. służebności oraz wnosili o powołanie biegłych z zakresu geodezji, elektroenergetyki i szacowania nieruchomości .

W uzasadnieniu wskazali, iż przez opisane na wstępie działki przebiega linia energetyczna średniego napięcia należąca do uczestnika , koszty oraz brak interesu publicznego w likwidacji tej linii wymagają ustanowienia służebności przesyłu, a uczestnik nie wyraża gotowości zawarcia stosownej umowy o czym świadczy stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 15.03.2012r. Powołując się na art. 305²§2 kc. zaznaczyli , że na gruncie art. 143 kc. nieruchomość posiada granice w poziomie i w pionie ,a prawo własności ograniczają same linie, żądają ustanowienia służebności obejmującej powierzchnię ok. 352 m², która pomnożona przez wartość m² działki pod zabudowę tj. 65 zł , po skorygowaniu o współczynnik 0,8 daje kwotę wynagrodzenia 18 304 zł. W odniesieniu do zarzutu zasiedzenia , które do 1990 r. mogło nastąpić wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa , stwierdzili nie udowodnienie przez uczestnika nabycia takiego prawa od Skarbu Państwa . Przywołali wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09.12.2009r. , sygn. akt IV CSK 291/09 oraz brak dobrej wiary uczestnika jako posiadacza służebności po 1990r. Wyrazili przekonanie , iż uczestnik nie może doliczyć okresu posiadania przez Skarb Państwa przed przeniesieniem posiadania prawa odpowiadającego służebności przesyłu w trybie art. 176 kc. bo doliczenie jest możliwe tylko w okresie biegu terminu zasiedzenia , a ten ustałby w dniu nabycia służebności przesyłu przez Skarb Państwa. Uczestnik tymczasem nie przedstawił dokumentu o przeniesieniu prawa służebności przesyłu , więc nawet jeżeli służebność nabyta została przez Skarb Państwa to nie została przeniesiona na rzecz uczestnika.

W odpowiedzi na wniosek z dnia 18.04.2013r. (...) S.A. w K., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika , wniósł o oddalenie wniosku.

W uzasadnieniu wskazując na znajdujące się na działce nr (...) linię napowietrzną średniego napięcia, podniósł, iż linia średniego napięcia wybudowana została w 1964 r., gdy działka ta stanowiła własność Skarbu Państwa, zaś linia niskiego napięcia przed 1945 r. Zarzucił nie wykazanie przyjętej powierzchni, stawki i współczynnika wynagrodzenia. Wskazał, iż celem służebności jest zagwarantowanie uczestnikowi możliwości realizowania jego zadań statutowych. Przywołał orzecznictwo, w tym uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17.06.2005r. ad. zasad wynagrodzenia. Podniósł nadto zarzut zasiedzenia służebności. Zazaczył, że jako następca prawny przedsiębiorstwa państwowego, w sposób widoczny, trwały i nieprzerwany od 1989r. tj. od ponad 20-u lat, w dobrej wierze korzysta z nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawcy oraz spełnione zostały przesłanki do nabycia prawa nieodpłatnego korzystania z nieruchomości wnioskodawcy w związku z zasiedzeniem służebności na gruncie art. 292 kc. i art. 172 kc. Powołał się na zmianę stosunków własnościowych z dniem 01.02.1989r. jako wyznaczających upływ okresu zasiedzenia w 2009 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. F. i M. F. są współwłaścicielami na zasadzie wspólności małżeńskiej nieruchomości położonych w M. - działek gruntu nr (...), dla których Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze prowadzi księgi wieczyste nr (...). Na działce nr (...) znajdują się napowietrzna linia średniego napięcia (...) z jednym słupem oraz linia kablowa niskiego napięcia. Działka ta do 1985r. była własnością Skarbu Państwa. Wtedy nabyli ją wnioskodawcy.

(dowód: wydruki z ksiąg wieczystych k. 8-16, 17-26, 27-36,

mapa k.37, 72,

wykaz urządzeń k. 71,

historia działki k. 74).

Linia średniego napięcia wybudowana została w 1964 r., a linia niskiego napięcia przed 1945r.

(dowód: karty z księgi inwentarzowej k. 75,76

wydruki zdjęć k. 73,

zeznania świadka M. B. k. 102).

Pismami z dnia 14.02.2012 r. i 30.03.2012r. L. F. i M. F. przez swoich pełnomocników wezwali (...) S.A. w K. Oddział w J. m.in. do podpisania umowy regulującej korzystanie z ich nieruchomości oraz wypłaty z tytułu służebności przesyłu kwoty nie mniejszej niż 18 304 zł, przyjmując ją jako iloczyn powierzchni zajętej przez linię średniego napięcia wraz ze strefą ochronną – 352 m², kwoty 65 zł za m² i 0,8 „współczynnika współkorzystania”.

W odpowiedzi pismem z dnia 04.05.2012 r. (...) S.A. w K. Oddział w J. wskazał, że posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości w zakresie linii średniego napięcia wybudowanej w 1964r., gdy właścicielem nieruchomości był Skarb Państwa więc nie była wymagana zgoda na jej budowę, zaś linia niskiego napięcia wybudowana została w 1915r. Ponadto wnioskodawcy nabyli nieruchomość z istniejącą infrastrukturą oraz nie wnosili do tej pory żadnych zastrzeżeń do tych urządzeń Poinformował, iż jako następca prawny przedsiębiorstwa państwowego nabył uprawnienie do korzystania z nieruchomości przez zasiedzenie służebności przesyłu. Odmówił uznania roszczeń odszkodowawczych i wynagrodzenia za służebność.

(dowód: pisma wnioskodawców k. 38 ,40,

pisma uczestnika k. 39, 41).

Urządzenia elektroenergetyczne położone na nieruchomości J. O. do 1989r. wchodziły w skład przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą (...) w P. – Zakład (...). Następnie po utworzeniu w 1989r. na podstawie Zarządzenia Ministra Przemysłu z dnia 16.01.1989r. do przedsiębiorstwa państwowego (...) Góra w J., po skomercjalizowaniu i powstaniu spółki (...) S.A. w 1993r. ,do tej spółki, zaś od 2004r. po przejściu przez (...)S.A. majątku spółek energetycznych z L., O., W. i W. w trybie art. 492 §1 pkt. 1 ksh. i powstaniu przedsiębiorstwa wielodziałowego pod nazwą (...) S.A. , który zmienił następnie nazwę na (...) S.A. , a obecnie po kolejnym połączeniu spółek , od 01.09.2011r. prowadzi działalność pod nazwą (...) S.A. w K. Oddział w J., do tej ostatniej spółki.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie wnioskodawcy dochodzili ustanowienia na rzecz każdorazowego właściciela linii energetycznej średniego napięcia służebności przesyłu na stanowiących obecnie ich własność nieruchomości położonej w M. – działkach gruntu nr (...) . Spór pomiędzy stronami sprowadzał się do oceny prawnej przesłanek ustanowienia służebności , ewentualnie jej zakresu i wynagrodzenia z tego tytułu, zasiedzenia służebności.

Stosownie do art. 305¹kc. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Wg. art. 305² § 1 kc. jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem.

§ 2. Jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Art. 305⁴kc. stanowi : do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych.

Zgodnie zaś z art. 285 § 1 kc. nieruchomość można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władnącej) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władnącej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władnącej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu własności (służebność gruntowa).

§ 2. Służebność gruntowa może mieć jedynie na celu zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej lub jej oznaczonej części.

Niespornym w sprawie ale też wynikającym z mapek złożonych przez strony było , iż urządzenia elektroenergetyczne w postaci opisanych linii znajdowały się tylko na działce nr (...).

W ocenie sądu wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. W niniejszej sprawie bowiem skutecznie podniesiony został przez uczestnika zarzut posiadania tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie linii średniego napięcia przez zasiedzenie służebności przesyłu (także ad. linii niskiego napięcia , która zresztą nie była objęta wnioskiem) .

Kwestia dopuszczalności zasiedzenia służebności przesyłu w odniesieniu do urządzeń elektroenergetycznych była już wielokrotnie przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego. Zgodnie z tym orzecznictwem posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości, na której zostały posadowione, jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej

służebności przesyłu (art. 292 w zw. z art. 172 k.c.) (vide : postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 r., sygn. akt V CSK 502/10 LEX nr 1096048, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 r. sygn. akt IV CSK 183/11 LEX nr 1130302). Zatem , czego uczestnik nie podważył , wnioskodawca mógł liczyć posiadanie swojego poprzednika prawnego niezależnie czy było to posiadanie przedsiębiorstwa państwowego czy też innego . Ewentualne przerwy dotyczące remontów czy modernizacji linii nie stanowiły o przerwaniu biegu posiadania albowiem posiadanie służebności nie musi być wykonywane w sposób ciągły lecz stosownie do potrzeb tak jak ma to miejsce w przypadku służebności przesyłu (vide : wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2013 r., sygn. akt I ACa 1356/12 LEX nr 1313323) i prowadzenie w tym kierunku postępowania dowodowego było zbędne. Następstwo prawne wnioskodawcy wynikające z odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego a także powszechnie wiadome , nie było kwestionowane. Niewątpliwie na gruncie kart obiektu inwentarzowego średniego napięcia linia ta wybudowana została najpóźniej do grudnia 1964r. (linia niskiego napięcia w 1915r.) .

Wg. art. 7 kc. Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

W ocenie sądu przedmiotowe domniemanie nie zostało obalone przez wnioskodawców , a zawnioskowane w tym zakresie we wniosku wnioski dowodowe jako nieprzydatne do wykazania złej wiary uczestnika sąd oddalił. Ponadto z historii działki nr (...) wiadomo, że do 1985r. była ona własnością Skarbu Państwa. Skoro przy tym wnioskodawcy nabywając w tej dacie nieruchomości wraz z istniejącą infrastrukturą nie zgłaszali z tego tytułu żadnych zastrzeżeń , uznać należało że korzystanie z linii energetycznej wybudowanej zgodnie z prawem przez przedsiębiorstwo państwowe na gruncie Skarbu Państwa, objęte było posiadaniem służebności w dobrej wierze po 1985r. Wnioskodawcy nie wykazali, aby nabycie obciążonej nieruchomości odbyło się przy ich sprzeciwie lub w okolicznościach z których by wynikało, że poprzednicy prawni uczestnika postępowania powinni mieć świadomość, że nie mają podstawy prawnej do korzystania w tym zakresie z nieruchomości.

Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Wg. art. 172 k.c. w zw. z art. 292 kc. posiadacz nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, któremu nie przysługuje prawo służebności nabywa służebność, jeżeli posiada nieruchomość w zakresie odpowiadającym treści służebności nieprzerwanie od lat dwudziestu, chyba że uzyskał posiadanie w zakresie odpowiadającym treści służebności w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności nabywa służebność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Art. 176 § 1 kc. stanowi, że jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie służebności w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Wymienione przesłanki zostały spełnione. Sąd skutkowało to przyjęciem dwudziestoletniego okresu zasiedzenia , który liczony najwcześniej od dnia 01.01.1986 r. upłynął dniu 01.01.2006r. , kiedy przedmiotowe linie energetyczne znajdowały się w zasobach poprzednika prawnego uczestnika - (...) S.A. Nabył on więc służebność objętą wnioskiem , która to służebność przesyłu w konsekwencji należy do wnioskodawcy.

W świetle powyższych okoliczności ostatecznie bezprzedmiotowe wnioski wnioskodawców o opinie biegłych podlegały oddaleniu , podobnie jak sam wniosek o ustanowienie służebności jako bezzasadny .

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 §1 kpc.